

vir. 9. glof. 1. num. 4. lib. 5. nova recopilationis. Ayora de partitionibus, 1. part. cap. 9. n. 1. & cap. 6. n. 12. & vide omnino Barbofam ubi supra, n. 28. per totum. fol. 918. in fine, & 919. qui 2. part. ejusdem l. divorzio, n. 14. fol. 932. cum Fabro in diſt. §. is vero, num. 2. ad finem, & Avendaño reſponſo 5. n. 1. recte probat in capellis, fructus pendentes dividendos eſſe pro rata temporis, quo capellanus obſequium, & ſervitium præſtitit; nam cum præmium ipſum, aut lucrum capellæ principaliter concedatur pro labore adminiſtrationis; æquum eſt, rationem eandem diviſionis obſervari in eo, quæ in marito obſervatur, quia ſuſtinet onera matrimonii.

Octavo & ultimo conſtituendum eſt, colonum, & uſufructuarium æquiparari in hac materia; idem enim ferè obſervatur in colono, quod in uſufructuario, ut ſcribit text. in diſt. §. is vero, Inſtit. de rerum diviſione, quaſi dicat Imperator, quod etiam colonus non facit fructus ſuos, niſi quando illos perceperit. unde ſi ſur eos ſubripiat, non habet colonus conditionem furtivam, ut probant quamplurimi relati per Barbofam in d. l. divorzio, 2. part. n. 30. ubi n. 33. & ſeqq. late explicat æquiparationem, atque differentiam in propoſito inter colonum, & uſufructuarium; idcirco amplius in hoc non inſiſto, ſed ad eum Lectorem remitto.

CAPUT LXXVIII.

Uſufructuario omnium bonorum, vel alicujus partis defuncto, utrum hæres ejus prætereundere poſſit partem in cenſu ad Bullam Pii Quinti conſtituto, cujus ſolutionis dies nondum venit, ubi Lancelloti Gallia conf. 90. per totum, in terminis adducitur, & ejuſdem reſolutiones probantur.

SUMMARIUM.

- 1 Uſufructuario omnium bonorum, vel alicujus partis defuncto, utrum hæres ejus prætereundere poſſit partem in cenſu, cujus ſolutionis dies nondum venit? & per totum caput.
- 2 Nonnulla proponuntur, quæ uſufructuarii partem anticipem reddunt, & dubiam.
- 3 Ea tamen in propoſito non obtinere probatur.
- 4 Quaſtionis ſuperioris reſolutionem, aliunde quam ex diſtis capite præcedenti, & fructuum pendencia, ſeu collectione querendam eſſe.
- 5 Propoſita quaſtioni proviſum à Baldo, & numero ſequenti.
- 6 Penſiones, redditusve pecuniarii, qui pro fructibus non debentur, pro rata temporis dividendi ſunt; qui verò pro fructibus debentur, ut ipſi fructus, quorum loco ſuccedunt, partiri debent.
- 7 Cenſus cum non debeatur contemplatione fructuum, ſed ratione pretii, quo emptus fuit, diviſio ejus pro rata temporis fieri debet, ſi uſufructuarius, antequam adveniret dies ſolutionis, deceſſerit.
- 8 Quod cum cenſus conſtitutus eſt ſuper domo, & ſimilibus, citra ullam penitus controverſiam obſervandum eſt.
- 9 Penſio cum debetur pro fructibus, qui quolibet die percipiuntur, dividitur pro rata temporis, etiam ſi fructuarius deceſſerit ante tempus ſolutionis penſionis.
- 10 Uſufructuarius, ſi integrum cenſum ante ſolutionis diem recepit, ejus hæres proprietario tenetur ſuam ratam reſtituere.

Pro brevi, & diſtincta hujus Capituli explicatione conſtituendum erit in primis, dubium in hoc conſiſtere, utrum uſufructuario omnium bonorum, vel alicujus partis defuncto, hæres ejus prætereundere poſſit partem in cenſu ad Bullam Pii Quinti conſtituto, cujus

ſolutionis dies nondum venit? & quidem fructuarii partem anticipem reddunt, & dubiam nonnulla, quæ capite præcedenti adnotavimus, quatenus probavimus, 2 uſufructuarium nondum perceptis fructibus decedentem: nihil ad hæres ſuos transmittere; unde ſi fructuarius decedit nondum perceptis fructibus bonorum, ſuper quibus conſtitutus fuit cenſus, ſive antequam ſolvendi cenſus dies adveniret, videtur quod hæres ejus partem aliquam habere non poſſit: Deinde quia ut eodem cap. præcedenti probavimus, idem etiam procedit in præſtaionibus, & penſionibus, ut non aliter uſufructuarii hæredi debeantur, quam ſi fructus à ſolo ſeparati ſint, & ſi pro parte ſeparati fuerint, & pro parte non, pro rata dumtaxat penſio diſtribuitur, ut ibidem jure, & autoritate fulcitur.

Verum ſuperiores rationes in propoſito obtinere non poſſunt, cum in cenſu, de quo agimus, ratio non habeatur ad fructus collectos, vel non, neque ipſe cenſus ſuper fructibus, qui ex re cenſuata proveniunt, cenſetur impoſitus, ſed ſuper re ipſa, hoc eſt, quod etiam ſi debitor cenſus nullum, aut modicum fructum, ac cenſui non reſpondentem ex re hypothecata percipiat, ad ſolutionem cenſus teneatur. Quod ſecus eſt in fructibus, qui fructuario debentur, atque etiam in penſionibus, quæ impoſitæ cenſentur ſuper fructibus, atque de illis, & illorum reſpectu ſolvendæ veniunt, ſic ut fructuum naturam fortiantur, ut cap. præcedenti dicebamus; & noviſſimè advertit Joannes Vincentius Hondedeus in conf. 85. n. 16. lib. 2. & pendere dicantur ſemper ante exactionem, ut probavit Surdus in conf. 84. n. 4. lib. 1. unde fructuum ratione ceſſante, non eſt ut ſuper illorum collectione in cenſu vis fiat, l. adigere, §. quamvis, ff. de jure patronatus, cap. cum ceſſante, de appellacionibus; & aliunde quam ex diſtis cap. præcedenti, & fructuum pendencia, ſeu collectione, ſuperioris quaſtionis reſolutionem querere oportet, ut hæc omnia, (ne aliquando quid alienum tacito Authore uſurpaſſe nobis contingat) eleganter conſiderat Lancellotus Gallia in conf. 90. ex numer. 1. iſque ad num. 12. Quo loco firmat, propoſitæ dubitationi proviſum à Baldo in cap. cum &c. in col. 2. num. 5. verſ. nota quod nomina de conſtitutionibus, quatenus ſcribit, quod penſiones, redditusve pecuniarii, qui pro fructibus non debentur, pro rata temporis dividendi ſunt; qui verò pro fructibus debentur, ut ipſi fructus quorum loco ſuccedunt, partiri debent: quam doctrinam poſt Cagnolus, & Tiraquellum extollit Covar. variat. reſolut. lib. 1. cap. 15. n. 10. & ſeqq. inferretque ad annum redditum, qui vulgò Cenſus dicitur, ut cum is debeatur, non contemplatione fructuum, ſed ratione pretii, quo emptus fuit, ejus diviſio pro rata temporis fiat, ſi uſufructuarius antequam adveniret dies ſolutionis deceſſerit, ut latius probat Lancellotus ibid. n. 13. & n. 24. recte advertit quod cum cenſus conſtitutus eſt ſuper domo, & ſimilibus, citra ullam penitus controverſiam, obſervanda eſt ſuperior reſolutio, ut ad ratam temporis, quo uſufructuarius vixit, ad ejus hæredem annui redditus ſpectent; ea ratione, quod per ſingulos dies ex domo fructus percipiuntur, & ſic tanquam perceptus ad uſufructuarium uſque ad ejus mortem, vel hæredem ejus pro rata pertinere debet, etiam quod dies ſolutionis nondum venerit, per textum in d. l. defuncta, & his quæ colliguntur ex Saliceto, Covar. Hieron. Gabriele, & Vincentio de Franchis, relatis ibi, quibus accedit Joan. Vincentius Hondedeus in conf. 85. n. 31. & n. 17. lib. 2. ubi cum aliis multis reſolvit, quod cum penſio debeatur pro fructibus, qui quolibet die percipiuntur, ut ſunt fructus hortorum, domorum, paſenorum, & ſimilium, dividitur pro rata temporis, etiam ſi fructuarius deceſſerit ante tempus ſolutionis penſionis.

Quod ſi uſufructuarius integrum cenſum ante ſolutionis diem recepit (ut plerumque fieri ſolet) ſuam ratam ſequenti uſufructuario, vel cenſuarii hæredi reſtituere tenetur, ut ſentit Salicetus in l. fructus, col. final. verſ.

verſ. ego puto, C. de actionibus empti. Cagnolus in l. 2. nu. 101. C. de pactis inter emptorem, & expreſſim affirmat Lancellotus Gallia d. conf. 90. nu. 13.

CAPUT LXXIX.

Beneficiarius, vel is, cui debetur penſio ex redditibus Eccleſiaſticis, ſi pendentes fructibus decedat, qualiter fructuum diviſio fieri debeat; ſive in prædictis, utrum inducenda ſit diſtinctio l. defuncta, 65. ff. de uſufructu, ubi quæ hucusque ſcripta ſunt ab aliis, breviter reſcenſentur, nonnulla noviter, & verè adnotata per Authorem, in medium proferuntur, & prædictorum vera reſolutio traditur.

SUMMARIUM.

- 1 Fructus beneficii Eccleſiaſtici, qualiter dividantur inter defuncti hæredes & ſucceſſionem, ſi beneficiarius pendentes fructibus decedat? & per totum cap.
- 2 Uſufructuario parem eſſe in prædicto caſu ex communi ſententia habentem Beneficium Eccleſiaſticum; idcirco fructus ante mortem collectos ad hæredes defuncti, pendentes verò ad Eccleſiam, vel ſucceſſorem integrè pertinere.
- 3 Beneficii prædia, ſi ad annuam penſionem locata fuerint mortuo poſſidente Beneficium, penſiones ejus anni ex communi ſententia diſtribuendas eſſe, juxta diſtinctionem l. defuncta, 65. ff. de uſufructu.
- 4 Fructus ejus anni, quo beneficiarius mortem obierit, indiſtinctè pro rata temporis ad defuncti hæredes pertinere, ex ſententia Didaci de Covar. Ludovici Molina, & Joannis Gutierrez, quam etiam tenuit cum aliis Boerius, & noviter defendit Auctor numero ſequenti.
- 5 Fundamenta prædictorum, ad tria principaliter reducenda.
- 6 Primum fundamentum ſuperiorum Auctorum adducitur.
- 7 Et Navarri ſolutio noviter, & verè conſuetatur.
- 8 D. Petrus de Barboſa communem opinionem tuentem, minimè ſatisfacere ſuperiori fundamento noviorum.
- 9 Textum in cap. finali, §. porro, de officio ordinarii, in 6. rectè explicatum per Barboſam, ejus tamen ſolutionem non diluere vim fundamenti præcipui Neotericorum.
- 10 Tertium fundamentum adducitur contra communem.
- 11 Et Navarri, Barboſæque ſolutio noviter improbat.
- 12 Penſio Eccleſiaſtica qualiter dividenda ſit, ſi penſionarius deceſſerit pendentes adhuc fructibus.
- 13 Alexandri ſententia in conf. 25. nu. 3. lib. 2. (cui alii ſubſcribunt) conſuetata.
- 14 Joannem Vincentium Hondedeus in conf. 85. nu. 23. & ſequentibus, lib. 2. noviſſimè lapſum in hac materia.
- 15 Rebuſſi ſententia, circa propoſitum dubium rejecta.
- 16 Didaci de Covarruv. opinio, quod penſio Eccleſiaſtica debeatur hæredibus penſionarii pro rata anni decurſi improbat.
- 17 Navarri, & Barboſæ ſententia in ſuperiori dubio recepta.
- 18 Inter penſionarium, & beneficium longam eſſe diſtinctionem rationem.

Pro absoluta, atque expedita hujus capituli explicatione, quod attinet ad primum dubium, qualiter fructus Beneficii Eccleſiaſtici dividantur inter defuncti hæredes, & ſucceſſorem, ſi beneficiarius pendentes fructibus deceſſerit, conſtituendum erit in primis, ex Joan. del Caſtillo Quot. Controv. Juris, Tom. I.

communi ſententia, quæ cenſet, habentem Beneficium 2 uſufructuario parem eſſe, fructus ante mortem collectos, ad hæredes defuncti; pendentes verò ad Eccleſiam, vel ſucceſſorem, integrè pertinere, prout in uſufructuario reſolvimus ſupra, cap. 77. in principio: & ita tenet gloſſa finalis in l. 1. C. de annoniſ civilibus, lib. 11. quam ibi ſequitur Bartol. Caſtrenſis in l. divorzio, §. non ſolum, in fine, ff. ſoluto matrimonio. Hoſtienſis, Henricus, Cardinalis, Imola, & Barbacia in cap. ultimo de peculio clericorum, Corſetus ſingulari 49. Decif. Rotæ, Calderinus, Faber, Peruſinus, Coſmas, Alexander, Bellonus, Albericus, Navarrus, Antonius Theſaurus, Cavalcanus, Joſephus Ludovicus, & alii quos in unum congerunt Joannes Gutierrez in quaſtionibus canonicis, cap. 33. à n. 1. Barboſa in diſt. l. divorzio, 2. part. n. 56. in principio, fol. 955. qui hanc putat veriorẽ ſententiam, ut ſtatim dicemus, & contra Recentiores firmiter defendit Navarrus in apologia de redditibus, quaſt. 2. monitu 13. & in conf. 61. ſub tit. de præbendis, ex num. 5.

Inde qui hanc opinionem retinent, inferunt etiam, 3 inducendam eſſe diſtinctionem l. defuncta 65. ff. de uſufructu. & conſequenter, quod ſi agri pertinentes ad Eccleſiaſticum Beneficium, aut domus, aliave prædia ad penſionem annuam locata fuerint, mortuo poſſidente Beneficium, an penſiones ejus anni ad hæredes beneficiarii defuncti pertinere debeant, vel non, juxta ea, quæ ratione fructuum collectorum per colonum, vel non collectorum in uſufructuario latius reſolvimus ſupra c. 77. ut in terminis ſcripſerunt Angelus in conf. 245. n. 7. verſ. 6. Cardinalis in conf. 110. quos in id expendit Covar. variat. reſolut. lib. 1. cap. 15. nu. 2. verſ. ſic etiam ſi agri: qui tamen eo loco æquius, & jure verius exiſtimat, fructus ejus anni, quo beneficiarius mortem obierit, 4 indiſtinctè pro rata temporis ad defuncti hæredes pertinere; & ſequitur Molina de primogeniis, lib. 3. c. 11. num. 4. Sarmientus de redditibus Eccleſiaſticis, lib. 4. cap. 6. n. 13. Joannes Gutierrez canonic. quaſt. cap. 33. à num. 9. qui aſſerunt, quod in Hiſpania ita paſſim obſervatur, & aſſeverantius affirmat Sarmientus in deſenſione prædicti tractatus, 2. quaſt. monitu 13. & probant alii, quos reſert, & magis ſequitur Boerius in conf. 23. num. 7. Horum fundamenta ad tria principaliter reduci 5 debent, prout reduxit Barboſa 2. part. diſt. l. divorzio, num. 56. verſ. pro hac reſolvitur, & num. 57. fol. 956.

Primum eſt, quod Beneficium Eccleſiaſticum datur 6 propter officium, cap. finali de reſcriptis. in Sexto, id eſt, propter onera, quæ Clerici beneficiarii ſubeunt in Eccleſiarum regimine, & cura in adminiſtrandis Sacramentis, aliſve divinis obſequiis cap. cum ſecundum, de præbendis. Ergo æquum eſt, & neceſſarium, ut pro rata ſervitiorum fructuum diviſio fiat, quemadmodum pro oneribus, in marito ſtatutum eſt, ut late probavimus ſupra, cap. 77. ad finem.

Nec ſatisfacit ſolutio, quam tradit Navarrus in apologia, de redditibus, 2. quaſt. monitu 13. n. 3. quatenus 7 dicit, quod onera matrimonii multum diſſimilia ſunt, & valde exuperant onera Beneficii: item maritus efficitur dominus fructuum dotes, l. pro oneribus, C. de jure dotium. Et ideo de illis ad libitum diſponere poteſt; Beneficiarius autem non efficitur dominus fructuum, nec de illis ad libitum diſponere poteſt, & ideo non marito, ſed uſufructuario æquiparari debet. Diſplicet autem prædicta ſolutio, primò, nam etiam concedamus pro vero, mariti onera diſſimilia eſſe, aut multum exuperare onera Beneficii, negare tamen non poſſumus Beneficii onera maxima eſſe, & continua, cap. finali, §. porro, de officio ordinarii, in 6. & de ſe conſtat evidenter beneficiarios maximis, & ordinariis ſervitiis, obſequiis, & curis eſſe obſtrictos; unde æquitati, & juſtitiæ omnino conſentaneum eſt, ut pro rata temporis fructus concedantur eiſdem, quemadmodum marito conceduntur. Secundò, quia ſi communis differentie ratio in eo conſiſteret, quod maritus efficitur dominus fructuum, ac de illis liberè diſponere poſſit, beneficiarius verò contra de jure 8 communi,